

POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA TRGOVINE NA MALO U BIH, NOVEMBAR 2023.

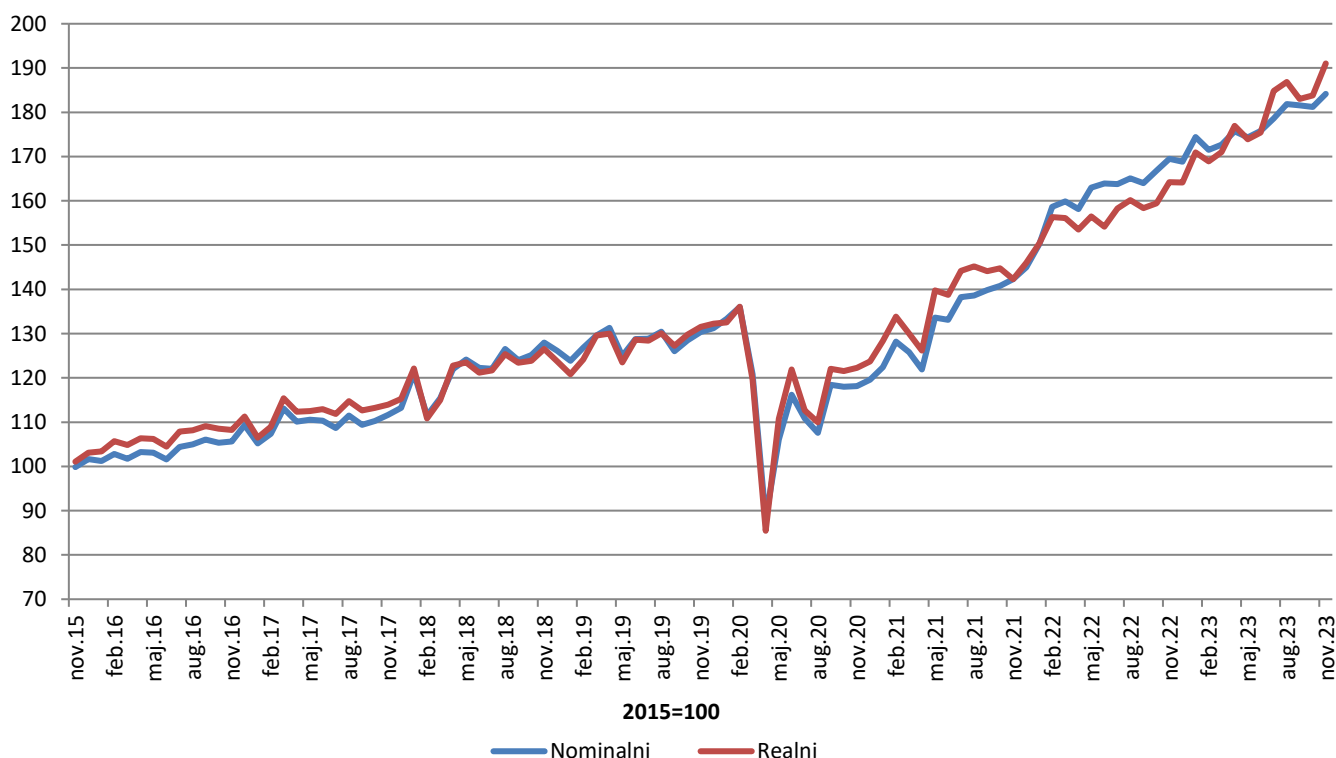
Ukupan desezonirani promet trgovine na malo u BiH u novembru 2023. godine, posmatran u tekućim cijenama ostvario je rast od 1,6% u odnosu na oktobar 2023. godine. Rast prometa ostvaren je u trgovini neprehrambenim proizvodima u iznosu od 4,6%, dok je promet prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) ostvario rast u iznosu od 1,4%.

Posmatrano u stalnim cijenama, ukupan desezonirani promet trgovine na malo u BiH u novembru 2023. godine ostvario je rast od 3,9% u odnosu na oktobar 2023. godine. Rast prometa ostvaren je u trgovini neprehrambenim proizvodima u iznosu od 6,9%, dok je promet prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) ostvario rast u iznosu od 1,3%.

Ukupni indeks prometa trgovine na malo u BiH u mjesecu novembru 2023. godine ostvario je nominalni rast od 84,2%, dok je realni rast iznosio 91,0% u odnosu na baznu (2015.) godinu.

Dati podaci su desezonirani.

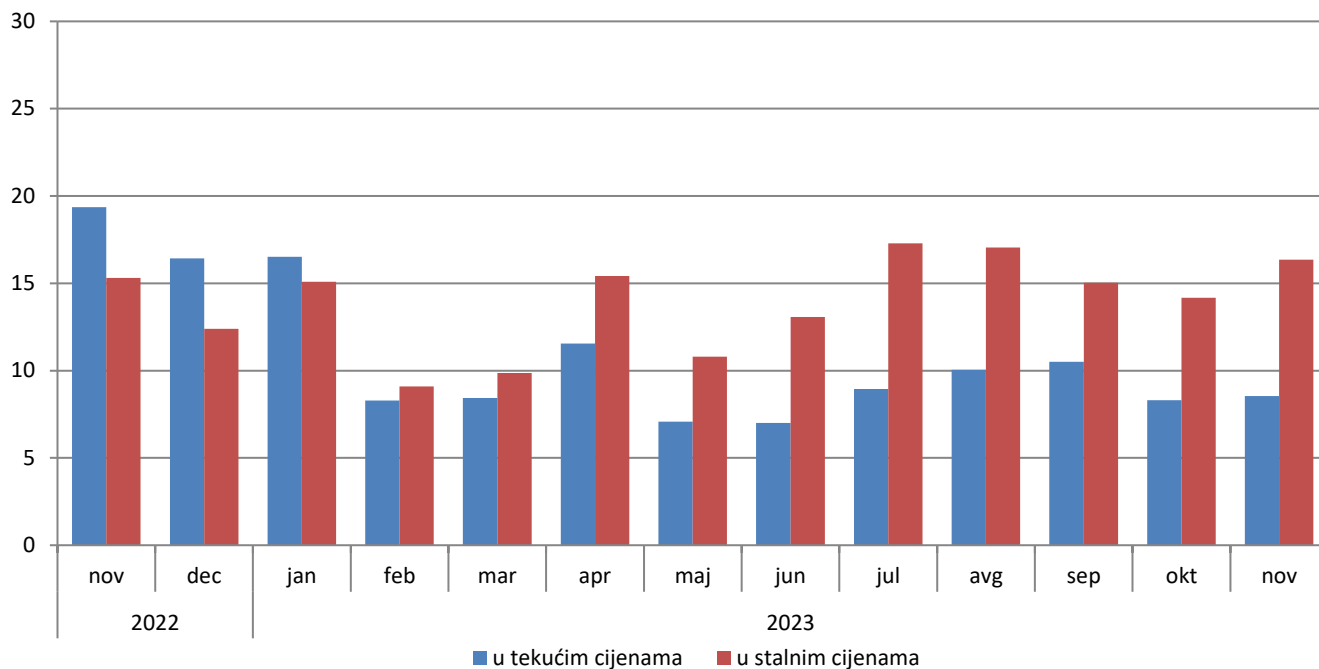
Indeksi prometa trgovine na malo, desezonirana serija BiH, 2015=100

Ukupan promet trgovine na malo u BiH, posmatran u tekućim cijenama, u novembru 2023. godine ostvario je rast od 8,6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Promet prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) ostvario je rast od 13,6%, dok je promet neprehrambenim proizvodima ostvario rast od 11,6% u odnosu na novembar 2022.

Posmatrano u stalnim cijenama, ukupan promet trgovine na malo ostvario je rast od 16,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Promet prehrambenim proizvodima ostvario je rast od 8,5%, dok je promet neprehrambenim proizvodima ostvario rast od 25,4% u odnosu na novembar 2022. godine. Navedeni podaci su kalendarski prilagođeni.

Godišnje stope promjene trgovine na malo, kalendarski prilagođena serija BiH

U odnosu na bazu (2015.) godinu, realni indeks prometa prehrambenih proizvoda u novembru 2023. godine ostvario je rast od 61,8%, dok je promet neprehrambenim proizvodima ostvario rast od 150,0%. Promet od trgovine na malo motornim gorivima ostvario je rast od 22,9%. Dati podaci su desezonirani.

Realni indeksi prometa trgovine na malo, desezonirana serija BiH, 2015=100

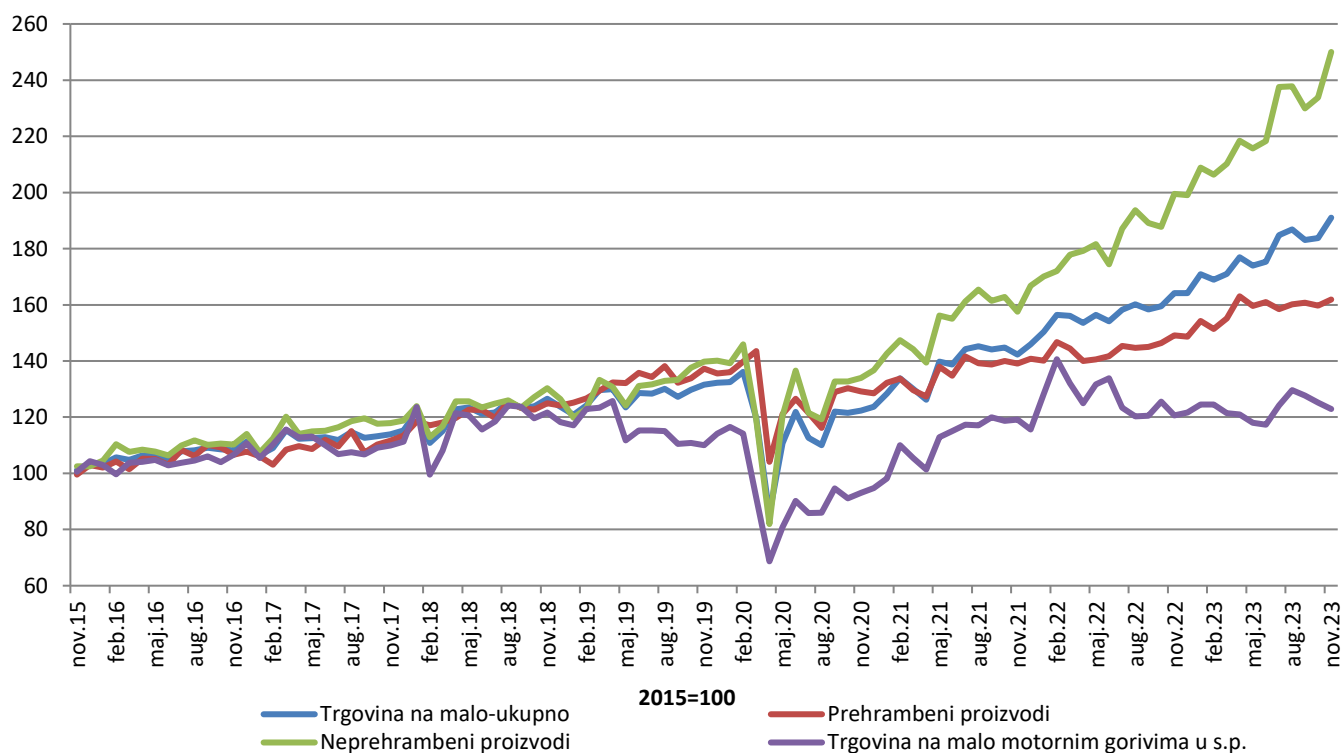

Tabela 1: Mjesečne stope promjene izračunate iz realnih indeksa prometa trgovine na malo

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	IV 2023	V 2023	VI 2023	VII 2023	VIII 2023	IX 2023	X 2023	XI 2023
		III 2023	IV 2023	V 2023	VI 2023	VII 2023	VIII 2023	IX 2023	X 2023
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	3.5	-1.7	0.8	5.4	1.1	-2.0	0.4	3.9
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	-0.4	-2.5	-0.5	5.8	4.5	-1.5	-2.0	-1.8
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	4.3	-1.6	1.1	5.3	0.4	-2.1	0.9	5.1
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	5.1	-2.1	0.9	-1.5	1.0	0.4	-0.6	1.3
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	5.8	-2.7	1.1	-1.6	1.2	0.3	-0.7	1.5
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	-2.7	5.1	-1.5	-0.7	-1.4	1.1	-0.2	-1.2
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	3.9	-1.3	1.2	8.8	0.1	-3.3	1.7	6.9
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	0.2	-0.5	4.7	0.3	-4.5	0.8	8.8	3.1
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	-6.0	-5.4	0.7	20.3	-0.1	-6.7	-6.1	2.6
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	0.0	-0.2	-3.3	4.7	-1.6	-0.9	0.9	3.4
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	2.3	-10.7	4.3	-3.3	-1.0	3.4	1.3	3.0
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	6.4	-1.5	1.4	12.2	1.3	-4.7	0.4	8.9
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	-12.7	18.5	-5.0	1.8	7.5	-5.6	7.7	2.2
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	13.3	-11.7	2.8	8.3	2.2	-0.6	1.4	9.3
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	-1.1	-2.2	-1.9	3.3	-3.2	-4.3	3.4	15.8
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	2.9	0.5	1.1	1.3	-1.8	0.9	0.0	-0.2
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	6.2	-2.7	0.3	-5.0	-8.9	7.3	7.7	-1.3
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	7.3	-9.7	4.2	-2.4	21.1	-4.7	-15.3	1.2

* *desezonirani podaci** *podaci za prethodni period su revidirani*

Tabela 2: Godišnje stope promjene izračunate iz realnih indeksa prometa trgovine na malo

Sifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	V 2023 V 2022	VI 2023 VI 2022	VII 2023 VII 2022	VIII 2023 VIII 2022	IX 2023 IX 2022	X 2023 X 2022	XI 2023 XI 2022	I-XI 2023 I-XI 2022
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	10.8	13.1	17.3	17.1	15.0	14.2	16.4	14.1
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	-10.5	-12.3	0.6	7.8	6.1	-0.3	1.9	-2.7
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	16.6	20.3	21.4	19.3	17.3	18.0	19.7	18.4
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	13.5	13.7	9.1	10.7	10.8	9.0	8.5	10.3
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	15.7	15.0	9.6	11.6	11.5	9.7	9.2	11.5
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	-6.9	-0.5	3.3	0.6	3.0	1.5	0.3	-2.2
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	18.2	24.0	27.9	23.5	20.6	22.9	25.4	22.9
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	-4.9	5.0	-3.6	-9.7	-5.9	5.0	2.9	-3.2
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	21.5	18.7	43.4	39.2	33.4	6.7	34.5	32.5
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	4.5	1.0	9.9	5.0	5.6	4.3	5.9	3.2
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	10.9	19.6	8.7	-3.8	16.4	12.2	5.5	10.4
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	30.6	38.1	43.4	39.8	33.3	35.2	38.1	37.5
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	10.9	12.8	15.4	14.4	11.1	22.4	15.7	9.8
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	43.7	51.8	54.6	49.1	41.9	43.9	51.7	50.6
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	12.5	9.4	19.8	11.7	6.8	8.6	11.2	11.5
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	11.2	14.6	16.8	10.8	11.4	8.9	10.2	11.1
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	-4.7	2.0	-8.2	-35.6	-2.4	1.8	-1.5	-9.0
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	15.2	24.5	13.6	11.9	23.6	15.4	7.4	16.6

* kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodni period su revidirani

Tabela 3: Mjesečna serija realnih indeksa prometa trgovine na malo, 2015=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	IV 2023	V 2023	VI 2023	VII 2023	VIII 2023	IX 2023	X 2023	XI 2023
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	177.0	173.9	175.4	184.8	186.8	183.0	183.8	191.0
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	121.0	118.0	117.3	124.1	129.7	127.7	125.2	122.9
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	195.6	192.6	194.7	205.1	205.8	201.5	203.3	213.7
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	163.0	159.6	161.0	158.5	160.1	160.8	159.7	161.8
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	174.7	170.0	171.9	169.2	171.2	171.8	170.6	173.2
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	86.7	91.1	89.8	89.1	87.9	88.9	88.7	87.6
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	218.4	215.7	218.3	237.6	237.8	230.0	233.8	250.0
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	102.1	101.6	106.4	106.7	101.9	102.7	111.8	115.2
47.4	Trgovina na malo informacijsko- komunikacijskom opremom u s.p.	270.4	255.9	257.8	310.2	309.8	289.0	271.3	278.5
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	138.1	137.9	133.4	139.7	137.4	136.1	137.4	142.0
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	312.2	278.8	290.7	281.1	278.2	287.7	291.4	300.2
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	347.4	342.2	347.1	389.3	394.4	375.9	377.3	410.9
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	249.6	295.8	281.0	286.1	307.5	290.3	312.6	319.4
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	703.6	621.5	638.8	691.7	707.2	702.9	712.9	779.6
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	169.2	165.4	162.4	167.7	162.4	155.4	160.7	186.1
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	169.7	170.6	172.6	174.8	171.7	173.2	173.2	172.8
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	130.7	127.1	127.5	121.1	110.4	118.4	127.6	125.9
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	458.4	414.0	431.6	421.4	510.3	486.5	412.0	417.1

* *desezonirani podaci** *podaci za prethodni period su revidirani*

Tabela 4: Realni pokazatelji prometa trgovine na malo, izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	Stope promjene				Indeksi prometa 2015 = 100			
		XI 2023 X 2023	XI 2023 XI 2022	XI 2023 ø2022	I-XI 2023 I-XI 2022	VIII 2023	IX 2023	X 2023	XI 2023
47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	-1.4	16.8	15.6	14.0	221.2	183.6	184.5	182.0
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	-12.5	1.9	-5.4	-2.7	157.5	134.5	136.4	119.4
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	1.2	20.3	20.9	18.3	242.4	200.0	200.5	202.9
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	-4.6	8.5	4.8	10.3	182.9	156.4	158.5	151.2
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	-4.2	9.2	6.2	11.5	195.3	166.6	169.1	161.9
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	-9.6	0.3	-10.3	-2.2	101.6	89.1	89.5	80.9
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	4.0	26.4	29.7	22.7	284.1	230.4	229.9	239.0
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	-5.0	2.9	1.6	-3.2	121.0	103.6	116.7	110.9
47.4	Trgovina na malo informacijsko- komunikacijskom opremom u s.p.	-5.4	34.5	33.7	32.5	323.3	297.0	290.8	275.2
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	-6.8	5.9	5.3	3.1	165.9	146.4	148.2	138.2
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	-0.4	5.5	6.3	10.4	349.3	337.6	279.5	278.2
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	9.1	39.9	46.4	37.2	474.0	368.9	357.8	390.4
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	6.2	15.7	36.1	9.8	270.9	266.6	331.3	351.6
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	15.3	51.7	69.6	50.6	927.5	687.9	662.9	764.4
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	8.8	11.2	24.6	11.5	198.4	164.7	169.3	184.1
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	-8.2	10.2	3.5	11.0	188.5	167.7	173.5	159.3
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	-6.6	-1.5	-10.8	-9.0	166.0	168.1	128.6	120.2
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	1.2	7.4	11.7	16.6	510.3	486.5	412.0	417.1

*podaci za prethodni period su revidirani

Tabela 5: Nominalni pokazatelji prometa trgovine na malo, izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	Stope promjene				Indeksi prometa 2015 = 100			
		$\frac{XI\ 2023}{X\ 2023}$	$\frac{XI\ 2023}{XI\ 2022}$	$\frac{XI\ 2023}{\phi 2022}$	$\frac{I-XI\ 2023}{I-XI\ 2022}$	VIII 2023	IX 2023	X 2023	XI 2023
		47	UKUPNO TRGOVINA NA MALO	-6.5	8.6	8.0	9.4	210.5	183.6
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u s.p.	-13.7	-2.8	-6.9	-4.8	208.3	181.2	182.4	157.5
47 bez 47.3	Trgovina na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p.	-4.1	12.5	13.5	14.8	211.3	184.5	189.3	181.5
47.11, 47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima	-4.7	13.6	13.5	18.8	234.4	201.0	204.1	194.4
47.11	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u n.p.	-4.2	14.6	15.74	20.8	252.2	215.8	219.3	210.0
47.2	Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p.	-9.6	4.2	-5.0	2.9	138.7	121.8	122.4	110.6
47.19, 47.4 do 47.9	Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima	-3.6	11.6	13.4	11.1	192.9	171.3	177.5	171.2
47.19	Ostala trgovina na malo u n.p.	-5.1	5.6	8.2	2.6	136.0	117.0	132.4	125.7
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u s.p.	-5.9	29.0	29.9	31.6	275.6	252.8	248.2	233.5
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p.	-7.4	9.3	11.9	9.8	195.7	173.0	175.1	162.2
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p.	-2.7	1.3	0.0	3.5	274.8	270.8	222.5	216.5
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u s.p.	-1.0	16.6	16.8	16.6	231.0	206.1	208.9	206.9
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica	4.0	8.4	31.9	10.5	299.1	300.4	362.5	376.9
47.51, 47.71, 47.72	Trgovina na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p.	10.9	20.5	38.4	17.7	287.1	245.9	261.2	289.6
47.54, 47.59	Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p.	8.7	13.1	30.4	16.8	222.0	183.7	188.9	205.4
47.73, 47.74, 47.75	Apoteke, trgovina na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p.	-8.2	15.6	10.9	17.7	224.2	199.5	206.7	189.7
47.61, 47.62, 47.63	Trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p.	-6.5	1.8	-6.2	-4.8	229.2	232.7	178.1	166.6
47.64, 47.65	Trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p.	0.3	1.0	5.0	10.4	330.0	317.0	276.2	277.0

*podaci za prethodni period su revidirani

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

Svrha mjesečnog istraživanja trgovine na malo je dobijanje blagovremenih informacija o promjeni nivoa ostvarenog prometa (nominalne i realne vrijednosti) i drugim relevantnim pokazateljima iz oblasti trgovine na malo u BiH. Indeks prometa trgovine na malo jedan je od ključnih pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže organima državne uprave i preduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata maloprodajnog sektora, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa.

Metodologija istraživanja je u potpunosti harmonizirana sa onom koja je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama iz 1998. i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravna lica koji su prema glavnoj djelatnosti registrovani da obavljaju djelatnost trgovine na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima (oblast 47 - KD BiH 2010), te u manjoj mjeri poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti razvrstani u druge djelatnosti, ali obavljaju i djelatnost trgovine na malo. Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Evropskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni preduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja trgovine na malo u BiH koristi se kombinovani metod punog obuhvata i stratifikovanog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratume prema entitetu kojem poslovni subjekt pripada, klasi finansijskog podatka (finansijski izvještaj za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblast 47-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak trgovine na malo za 2023. godinu reprezentativan je na nivou Bosne i Hercegovine, kao i na nivoima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja učestvuju sve tri statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla posmatranja je mjesečni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je u skladu sa EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca M KPS TRG 01, predstavljaju osnovu za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više nivoe (grana, oblast, specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Kompilacija indeksa

Indeksi prometa trgovine na malo računaju se u odnosu na baznu (2015) godinu, primjenjuje se u obračunu indeksa od januara 2018. te se iskazuju u realnim i nominalnim vrijednostima. EU uredbom (EC) broj 472/2008 propisana je primjena bazne godine (2015.) od januara 2018. u zemljama članicama EU. Nominalni indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen uticaj promjene cijena). Korisnicima statističkih podataka je veoma važno da prate dinamiku kretanja pojave tokom vremena i u te svrhe koristimo realni indeks prometa. Realni indeks je izražen u stalnim cijenama i dobije se deflacioniranjem nominalnih vrijednosti prometa prilagođenim Indeksom potrošačkih cijena.

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj sezone i kalendarske dane. Mjesečni indeksi i stope promjene se prema preporukama Eurostata prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku.

Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog perioda prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utiču na posmatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u JDemetra+ aplikaciji (verzija 2.2.0) metodom TRAMO-SEATS na izvornim mjesečnim serijama podataka u skladu sa smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih mjesečnih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od januara 2014. godine u redovnoj mjesečnoj periodici publikuju u formi saopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.gov.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa trgovine na malo BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovna saopćenja trgovine na malo se objavljuju u mjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodni mjesec (t-1) revidiraju u skladu sa novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminarne podataka. U saopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovnim mjesečnim saopštenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturisani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge u trgovini na malo tokom referentnog perioda trećim licima i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom kao što su transport, pakovanje, itd. prenijete na kupca, čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Promet od djelatnosti trgovine na malo obuhvata vrijednost svih roba prodatih stanovništvu za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu u posmatranom periodu.

- Promet prehrambenim proizvodima obuhvata promet koji su ostvarili poslovni subjekti registrovani u djelatnostima 47.11 i 47.2. (pretežno hrana, piće i duhanski proizvodi).

- Promet neprehrambenim proizvodima obuhvata trgovinu na malo raznovrsnom robom koji su ostvarili poslovni subjekti registrovani u djelatnostima 47.19, 47.4-47.9.

Promet od ostalih djelatnosti obuhvata vrijednost svih ostalih prodatih proizvoda i usluga na tržištu (trgovina na veliko, posredovanje u trgovini na veliko, ugostiteljstvo, transport i ostale djelatnosti).

Skraćenice

EU- Evropska unija

Eurostat- Statistički ured Evropske unije

FZS FBiH- Federalni zavod za statistiku Federacije BiH

KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010

NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU

RZS RS- Republički zavod za statistiku Republike Srpske

SPR- Statistički poslovni registar

s.p.- specijalizirane prodavnice

n.p.- nespecijalizirane prodavnice

- nema pojave

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 | Telefaks: +387 (33) 220 622

Elektronska pošta: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe:

Velimir Jukić, pomoćnik direktorice za poslovne statistike

Vesna Čužić, direktorica

Saopćenje pripremili: Alen Bajramović i Mirza Agić

Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.